

vészeti munkakörökben foglalkoztatottak bére átlagosan ötvenezer forinttal növekedett.

A MÁV Szimfonikus Zenekar és a Rádiózenekar sorsa azonban még mindig kérdéses. A két együttes ugyanis a megállapodás és véleményünk szerint a jogszabályok értelmében is jogosult bérfejlesztésre, mégsem kapták meg a fizetés-emeléshez szükséges összeget. Több levélváltás és megbeszélés is történt ez ügyben, legutóbb a szakszervezetünk a miniszterelnök úrhoz fordult levélben, többek között a fenti kérdések megoldása érdekében, s egyelőre várjuk a választ. (Lásd: 39–42. oldal levélváltása.)

Álláspontunk szerint a két együttes idei béremelése nem is igazán komoly költségvetési tényező, hiszen 100 millió forint alatti összegbe kerülne, ezért sem érthető, miért nem kapták meg. Sajnos, ezzel együtt sok remény egyébként nincs arra, hogy a kialakult helyzet idén rendeződik. Már az is eredménynek számítana, ha helyt adnának az érvelésünknek, és 2003-ban rendeznék az ügyet.

Megismerve a jövő évi költségvetést, úgy gondolom, nagyon kell örülni annak a bérfejlesztésnek, ami idén történt. A következő esztendei fizetések tekintetében ugyanis semmilyen további, jelentős javulásnak nincs realitása. A legjobb esetben is csak annyival nőhetnek a bérek, hogy kiegyenlítés, vagy legalábbis mérsékeljék az infláció hatását. Mivel a jövő esztendőre számos konkrét kötelezettség áthúzódik, így aligha lesz pénz arra, hogy a bérvizonyok számottevően változzanak.

Nagy eredménynek azt tartjuk, hogy az önkormányzati zenekarok éves támogatási összege közel kétszeresére (450 millióról 990 millióra) emelkedik. Persze ez a támogatás elsősorban nem béremelésre szól, de gyakorlatilag ezt a célt is fogja szolgálni. A zenekarok eddig is kapták ezt az önkormányzati támogatást, de ez eddig nem lehetett bérforrás. Ez azonban úgy tűnik, 2003-ban változni fog. A pénz felhasználásáról a Pénzügyminisztériumnak (PM) kell egyeztetnie a NKÖM-mel, és természetesen szakszervezetünkkel, valamint a zenekari szövetséggel. Ebből kellene valamiképp megoldani a MÁV Szimfonikusok bérproblémáját is. A Rádiózenekarnál pedig a költségvetési törvényjavaslatban ígért támogatásnövelés (500 millióról 660 millióra) nyújthat fedezetet az idén elmaradt fejlesztésre. Mindezzel persze ez a két együttes nem éri utol a többi zenekart, de legalább a távolság mérséklődik.

Lapzártakor érkezett értesülés szerint a NKÖM arról tájékoztatta a MÁV Szimfonikus Zenekart, hogy sikerült forrást találni a zenekar bérléte javítására, mégpedig az önkormányzati hivatásos együttesek támogatására szolgáló keretből. Összege és a megvalósítás módjáról még nem esett szó.

R. Zs.

Bencző László, a Debreceni Filharmonikus Zenekar új igazgatója

„A siker titka: alkotói szabadság profit termelő tevékenységgel támogatva”

Pályázat útján Bencző Lászlót választotta a Debreceni Filharmonikus Zenekar igazgatójának az önkormányzat. A Liszt Ferenc konzervatóriumban vonós hangszeren tanult zenész az Amerikai Egyesült Államokban zenei menedzser diplomát szerzett. Ez év október elejétől vezeti az 1923-ban alapított, 50 éve hivatásossá vált zenekart.

– *Hogyan vezetett útja az Államokba – kérdeztük az igazgatót?*

– Mint minden serdülő, én is szerettem zenei. Gitároztam, majd nagybőgőzni kezdtem. Magánúton készítettek fel a felvételre a tanárim. Érettségi után a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában tanultam, majd két évig a Liszt Ferenc Konzervatóriumban – felelte a zenekar vezetője. – 1993-ban ösztöndíjat kaptam az USA-ba, az University of Colorado at Boulder-be. 1997-ben szereztem meg tanári és előadóművészi diplomámat, s mellékszakként kulturális menedzseri képzésben vettem részt. A következő évben Washingtonba költöztünk és posztgraduális képzésre iratkoztam be az American University-re. 2000-ben, tanulmányaim végeztével visszaköltöztünk Debrecenbe, s vezetni kezdtem a saját céget.

– *A pályázatot idén ősszel írta ki az önkormányzat. Mi vonzotta az igazgatói munkában?*

– Úgy éreztem, hogy tehetek valamit Debrecen zenei életéért, kibontakoztathatom mindazt a tudásom, amivel amerikai tartózkodásom során felvérteződtem. A privát szférából a köz szolgálatába szegődtem.

– *Pályázata elbírálása során bizonyára sokat nyomott a latba, hogy az USA-ban szerzett menedzserdiplomát.*

– Nem mondanám. A pályázat legfontosabb kitétele az öt év szakmai gyakorlat volt és előnyt jelentettek a más területen szerzett ismeretek. Nagybőgő tanszakon végeztem, játszottam a konzervatórium zenekarában és Amerika számos professzionális együttesében.

– *Tárgyalópartnerei, felettesei pozitívan értékelték, hogy az üzleti életben bevett módszereket alkalmazza, határozott, egyenes stílusban tárgyal. Kedvezőnek találták, hogy megkeresték a megyei médiát és állandó munkakapcsolatot alakítottak ki velük. Miként segítik elő tanulmányai a munkáját?*

– Tapasztalataim felvérteztek, elősegítettek, hogy a zenekar jelenleg Koreában turnézó 38 tagja sikeresen koncertezik. A médiával való kapcsolatépítésünket elősegítő 6-7 professzort kértünk fel állandó kritikusunknak. Azt szeretnénk, ha a kontroll szerepét töltenék be munkánkban.

– *Milyen tervekkel érkezett? Hogyan szeretné sikeressé tenni a zenekart?*

– A legfontosabb feladatnak a minőségi művészi munkát tartom. Egészséges versenyszellemet szeretnék kialakítani, értékelni a professzionális hozzáállást a zenekari munkához. Azt szeretném, ha teljesítményorientált bérezéssel a profi szinten játszókat megfelelően részesílnének az anyagiakban. Amerikai tapasztalataimat felhasználva kevés impresszárióval fogok dolgozni. Tervezem, hogy évente egyszer a helyi zeneművészeknek is lehetőséget adok a bemutatkozására. Világhírű művészeket várunk Debrecenbe. 2003 novemberében Kobajasi Kenicsiro karmester érkezik együttesünkhöz. A karmesterversenyen eredményesen szereplő fiatalokat is meghívom közös munkára. Nagyobb hangsúlyt fektetek a pályázásra. Ki akarom használni a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatását ösbemutatók létrehozására. Üzleti értelemben eddig nem volt arculata a zenekarnak. Szeretném egységesíteni megjelenésünket mind elektronikusan, mind hagyományos kiadványainkon. S a jövőben CD-ket is szeretnénk kiadni.

– *Tervez-e létszámbővítést?*

– Már most növeltük az adminisztrációs létszámot, s kineveztünk egy művészeti főtisztárt Szabó István személyében. Jelenleg 80 főből áll a zenekar, melyet 101 főre szeretnénk bővíteni az idei évad második felére. Ez komoly létszámnövelést jelent. Minden hangszeren erősíteni szeretnénk. Kérelmünket beadtuk fenntartónkhoz, a városi önkormányzathoz, s várjuk a kedvező elbírálást.

– *Lesz-e változás a zenekari próbák rendjében?*

– A 2002/2003-as évad első felét a zenekar építésére, összerázódására számom. Meg szeretném újítani az együttest. Struktúraváltást tervezek a zenekar építésében, nagy hangsúlyt fektetek a műhelymunkára, a szólampróbákra.

– *Elegendő próbaterem áll a rendelkezésükre?*

– Nagyon szeretünk ebben a belvárosi épületben dolgozni. Nemrég újjátta fel az önkormányzat, légkondicionálóval szerelte fel a próbahelyiségeket. Jó néhány termet kiürítettünk egyéni próbára. A négy társalgóban négy szekció próbálhat egyszerre. Szólampróbákra alkalmas a próbaterem és a kis gyakorlóterem, tehát egyszerre 6 szekció tarthat szólampróbát.

– *Megfelelő számú és minőségű hangszerek van?*

– Közel 4 millió forint értékben bővítettük a hangszer állományt.

– *Kihasználja-e az Államokbeli ismertségét, tervez-e oda vendégszerepléseket?*

– Az USA-ban telített a piac, ezért inkább Távol-Keleten szeretnénk turnézni. Az előbb említett távol-keleti vendégszereplés a Koreai Nemzetközi Cserekapcsolatok során valósult meg. Hat városban 14 koncertet ad a zenekar, nemzeti és európai szerzők műveit szólaltatják meg. Információim szerint nagy sikerrel. A Távol-Keleten értékelik az európai kultúrát, ezért

Dél-és Délkelet Ázsiát szeretnénk végig turnézni. Honkongot, Kínát, Japánt, Szingapúrt, Tajvant célozzuk meg.

– *Debrecenben is van feladatuk. Önkormányzati kulturális intézményként kötelezettségeik vannak a Csokonai Színház előadásain. Mennyi munkát jelent ez a zenekarnak?*

– A fenntartás fejében évadonként 150 szolgálatot kell adnunk a színháznak ingyenesen. Örömmel végezzük munkánkat, gyönyörű bemutatónak nézünk elébe, mint például Wagner Lohengrin című operájának.

– *Melyik műsorukat emelné ki az idei évad kínálatából? Szólna műsortervéről?*

– 2003. március 31-én a Debreceni Tavasz Fesztiválon adunk ünnepi záró hangversenyt, melyet a Bartók rádió és további és 39 ország rádióállomása közvetít. A koncerten Bogányi Gergely, Bódi Marianna, Berczeli István szólistákkal lépünk fel. December 11-re állítjuk össze jövő évadi műsortervünket, mely színesebb, változatosabb lesz, mint az eddigiek. Készülünk Muszorgszkij, Liszt műveivel, Bartók: A Kékszakállú herceg várásával, Schumann IV. szimfóniájával. Vendégeket hívtunk koncertjeinkre, mint Ránki Dezsőt. Két ősbemutatót tervezünk, Brahms koncertet tervezünk s közös fellépést az Állami Énekkarral.

– *Bemutatkozott-e már a hazai zenekaroknak? Milyen kapcsolatot szeretne kialakítani velük?*

– December 10-én lesz a szimfonikus zenekarok igazgatóinak találkozója, ott fogok bemutatkozni. S nagy reménységgel nézek a közös együttműködés felé. Amely együttesekkel csak lehet, azokkal együtt szeretnék dolgozni.

– *Sok szó esett a zenekar munkájáról, de az Ön hangszeres kötődéséről még nem beszélünk. Játsszik-e még nagybőgőjén?*

– A szívem mélyén zenész maradtam, hiába tántorított el tőle a zenekar vezetése. De otthon, a saját kedvtelésemmre minden héten előveszem a bőgőt, s zenélek.

– *Ki a kedvenc zeneszerzője? Melyik zenei irányzat áll Önhez a legközelebb?*

– Sokszínű a zenei ízlésem, a barokktól a kortársakig mindenféle zenét szeretek. Brahms, Csajkovszkij, Mahler szimfóniáit különösen szívesen hallgatom. Napjaink könnyűzenéjét is ugyanúgy kedvelem, legyen az az értékes elektronikus zenét játszó LGT vagy a Supertramp. Egész nap szól a rádió. *Milyen jövőt képzel a zenekarnak?* Nagy kedvvel és boldogan jövök dolgozni, mert már ez alatt a másfél-két hónap alatt is maximálisan sikerült megvalósítanom elképzeléseimet. Nagyra értékelem kollégáim lelkesedését, az „új” és más felé törekvésüket, optimista hozzáállásukat. Hiszek abban, hogy a maximális alkotói szabadság a lehetőségéhez képest egy profit termelő tevékenységgel megtámogatva eredményes és sikeres évadot zárhat. *Császi Erzsébet*

A BÉCSI ÚT KÉT VÉGÉN

Tudósítás a PEARLE* konferenciáról

A Szent István dóm tornya ködbe veszett a permetező esőben, amikor Európa zenekari és színházi szövetségeinek képviselői az idegenvezető lelkes szavai és útmutatása nyomán – a konferencia bevezető gyakorlatként – a Belváros köveit rótták. Magyaroként otthonosan, szinte házigazdaként jártam köztük. A Hofburg udvarát ismét jól megnéztem, de felszántásnak nyomát sem láttam. A Habsburg birodalom kincstárában a híres Schatzkammerben látva, hogy szinte minden második palást, korona, gyémánt, drágakő, kőszötyű Magyarországról került ide, néhány kaján nyugati kolléga arra buzdított, itt az idő és alkalom, vigyem ezeket haza.

Mélyen elgondolkodtam ezen a lehetőségen, de aztán rájöttem, hogy talán kellemetlen helyzetbe hoznám vendéglátóinkat, az Osztrák Tartományi Színházak Szövetségét, a Bécsi Színházszövetséget és főleg annak elnökét a kedves, figyelmes, jó humorú Reinhard Tögl-t. Attól pedig Isten ments, hogy fölös izgalma-

kat okozzak ilyen jámbor szervezeteknek, ügybuzgó embereknek. Próbáltam hát osztani a császárvárost joggal megillető áhítatban, lelkesedésben és követtem konferenciársaimat az esti esemény színhelyére a Staatsooperbe.

Aznap éppen balettest volt, Balanchin egy kortárs és három klasszikus, Csajkovszkij zenéjére komponált koreográfiáját láthatta a telt házas közönség. (Tegyük hozzá, nem olcsón: az én jegyemen például büszkén és egyértelműen állt a vételár 91. – Euro-s számjegye, mely a hazai minimálbér közel felét teszi ki...)

Az előadást nem tisztem minősíteni. Minden esetre azt az állítást bátran vállalom, hogy mind a balettkar, mind a zenekar méltó régi, nagy híréhez. A táncosok anyanyelvi szinten „beszélnek” mind a kortárs, mind a tütüs-balettcipős táncnyelvet és makulátlan, ihletett produkcióikhoz a Bécsi Filharmonikusok épp ezen épület zenekari árkában főállású művészei lélegzetelállító tökéletességgel szólaltat-

ták meg Csajkovszkij zenéjét. A Vonósszere-nád mintha egyetlen hangszeren szóló volna, a Téma és variációk esetében pedig a mesés fúvóshangzás ámitott el. Aznap este még csak halvány emlékeimbe kapaszkodhattam, amikor a világ egyik legjelesebb operaházával kapcsolatos közelmúltbeli változások kerültek szóba a szünetben, ám másnap reggel, a konferencia megnyitásakor kerekébb képet kaphattunk.

Dr. Georg Springer, az Osztrák Szövetségi Színházak Részvénnytársaság (igazából „holding”) elnöke elmondta, hogy három-négy éve első számú közellenségnek számított az osztrák kulturális életben. Nem csoda. Ő állt élen ugyanis annak az átalakításnak, melynek nyomán a Staatsooper, a Volksooper, az Akademie-theater és a Burgtheater megszűntek központi állami költségvetési intézmény lenni (összes közalkalmazottjukkal együtt) és belepasszírozták őket a fent említett szervezetbe. Nem sok jó nézett ki belőle. Aztán, amikor a részle-